

ת"פ 39283/04/15 - מדינת ישראל, עו"ד עדי הרן נגד מוחמד אלעביד- הסתיים, מחמד טהה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 39283-04-15 מדינת ישראל נ' אלעביד(עציר)
ואח'

לפני
המאשימה
כבוד השופטת לימור מרגולין-יחידי
מדינת ישראל
עו"ד עדי הרן

נגד
הנאשמים
1. מוחמד אלעביד- הסתיים
2. מחמד טהה
ע"י ב"כ עו"ד אביטל אמסלם

גזר - דין

פתח דבר

נאשם 2 הורשע על סמך הודייתו בעבירות שעניינן גניבת רכב והחזקת כלי פריצה, עבירות על סעיפים 413ב + 29א) ו- 413ז בהתאמה לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

כתב האישום המקורי הוגש נגד שני נאשמים, אשר הודו והורשעו במיוחס להם לאחר סיום פרשת התביעה. נאשם 1 צירף את האישום שלפניו לת.פ. 16-03-20689 בביהמ"ש השלום ברמלה ודינו נגזר ביום 6.6.17.

עניינו של כתב האישום בתמצית בגניבת אופנוע (להלן: "האופנוע הגנוב") ביום 31.3.15 מחניון של בניין מגורים על ידי הנאשמים ואחרים שזהותם לא ידועה. הנאשמים הגיעו למקום רכובים על אופנועים, כשהם מרכיבים אחרים. בהגיעם בסמוך לאופנוע הגנוב שחנה בחניון, ירד האחר מאופנועו של נאשם 2, התניע את האופנוע הגנוב, וכולם עזבו את המקום, כשהם רכובים על אופנועים, לרבות האופנוע הגנוב. הנאשמים החזיקו באופנועים כלי פריצה מסוג קונקטורים המשמשים להתנעת אופנועים.

תסקירי שירות המבחן

נאשם 2 הופנה מחמת גילו לשירות המבחן.

בעניינו של נאשם 2 נערכו שלושה תסקירי שירות מבחן, שניים לפני הטעונים לעונש והשלישי עובר לשימוע גזר הדין. בין

עמוד 1

התסקיר הראשון, שלא היה חיובי, לאחר שנאשם 2 צמצם ממעורבות במעשי העבירות ולא הביע רצון טיפולי, לבין התסקיר השני, שהוא תסקיר חיובי, התקיים דיון בביהמ"ש, במהלכו שיתף נאשם 2 בהרחבה את ביהמ"ש בעמדותיו, הודה במיוחס לו באופן שאינו משתמע לשתי פנים והבהיר כי הוא מעוניין להירתם לטיפול, ומצאתי לנכון, לאחר שהתרשמתי ממנו, לתת לו הזדמנות נוספת. התסקיר השני שהתקבל כלל המלצה טיפולית שיקומית. התסקיר השלישי התקבל בימים האחרונים, והוא מלמד כי התמונה החיובית שניכרה בתסקיר השני אף הועמקה. להלן אעמוד בקצרה על האמור בשלושת התסקירים.

בתסקיר הראשון מיום 11.8.16 עמד שירות המבחן על הנסיבות האישיות משפחתיות, היות נאשם 2 שהוא בגיר-צעיר, בן 21 כיום, נשוי. שירות המבחן פירט את מעורבות נאשם 2 בפלילים מגיל 15 על רקע מות אביו ומצבו המשפחתי המורכב, והתייחס למאמצים טיפוליים במסגרת שירות המבחן לנוער, לרבות ניסיונות לשלבו בתוכניות לימודים לאור התרשמות מיכולותיו השכליות, שלא צלחו לאור חוסר שיתוף פעולה. נמסר כי לחובתו שתי הרשעות קודמות, בין היתר בעבירות רכוש. כפי שצוין בשלב הראשון הייתה ההתרשמות שנאשם 2 מפגין עמדה שטחית ומגמתית ביחס לביצוע העבירות, אינו מבין את מצבו ואת הסיכון בו הוא מצוי ונעדר כל מוטיבציה להשתלב בטיפול. שירות המבחן אמנם התרשם מהמחויבות הרבה של נאשם 2 למשפחתו, עם זאת ולמרות העובדה שנאשם 2 בעל כוחות תפקוד, צוין כי הוא מתקשה להתמיד במסגרות תעסוקתיות ונוהג לטפח קשרים חברתיים שוליים, אשר עמדו ברקע ביצוע העבירות הנוכחיות. שירות המבחן נמנע מהמלצה טיפולית בעניינו.

מתסקיר שירות המבחן מיום 22.2.17, עלה כי נאשם 2 שינה את עמדתו, הוא לקח אחריות על המעשים, ושיתף בגלוי על אודות התנהגותו פורעת החוק והמניעים הכלכליים שעמדו בבסיסה. עוד עלה כי הוא מגלה רצף תעסוקתי מזה כ- 7 חודשים נכון למועד עריכת התסקיר, וכי מאז המעשים נושא תיק זה לא נפתחו לחובתו תיקים נוספים. נאשם 2 הביע נכונות להשתלב בטיפול במסגרת שירות המבחן במטרה לחזק את ההליך החיובי בו החל. לאור הגישה הבוגרת שגילה נאשם 2 וההתייצבות במצבו, מצא שירות המבחן להמליץ על ענישה שיקומית שתחזק את הכוחות החיוביים ותעביר מסר ברור ביחס לבעייתיות מצבו וההשלכות הצפויות אם יחזור למעורבות בפלילים. שירות המבחן המליץ על צו מבחן לצד של"צ בהיקף של 200 שעות.

בתסקיר מיום 7.6.17, שנועד לאפשר לביהמ"ש לקבל תמונה מלאה בנוגע לנאשם 2 לאחר השתלבותו בטיפול, עלה כי במהלך תקופת הדחיה השתלב נאשם 2 בקבוצה טיפולית, התמיד להגיע למפגשים, נטל חלק פעיל, והתרשמות גורמי המקצוע מהשתלבותו בטיפול היא חיובית, ומתיישבת עם העובדה שמאז ביצוע העבירות נושא תיק זה לא נפתחו לו תיקים נוספים. לאור המגמה החיובית, ההשתלבות הטיפולית, והעובדה שההליך המשפטי מהווה גורם מרתיע, חזר שירות המבחן על המלצתו הטיפולית.

טיעוני הצדדים ודברי הנאשם

ב"כ המאשימה עמד על חומרת המעשים, ביצועם בצוותא, לאחר תכנון מוקדם, בנסיבות בהן נתפסו גם אצל נאשם 2 כלי פריצה המשמשים להתנעת אופנוע. הוא עמד על הערכים המוגנים בהם פגע נאשם 2 במעשיו וטען למתחם ענישה הנע בין 12 ל- 24 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית. אשר לענישה הקונקרטי, טען ב"כ המאשימה כי הודיית נאשם 2 באה לאחר שמיעת ראיות המאשימה, וכי חרף גילו הצעיר של נאשם 2 לחובתו 2 הרשעות קודמות, אחת מהן בעבירה

עמוד 2

זהה לזו הנדונה בתיק זה. לעניין ההליך הטיפולי הודגשה ההתרשמות השלילית של שירות המבחן בתסקיר הראשון. לפיכך, עתר ב"כ המאשימה לגזור עונש של 18 חודשי מאסר, לצד מאסר מותנה משמעותי, קנס ופיצוי למתלונן בשווי האופנוע הגנוב, אשר שוויו על פי הנתען עומד על עשרות אלפי שקלים, כשבעניין זה לא הוצגה כל אינדיקציה. עוד עתר לפסול את רישיון נהיגה של נאשם 2 ולחלט את האופנוע עליו רכב נאשם 2 בעת ביצוע העבירות.

ב"כ נאשם 2 עתרה לאמץ את המלצת שירות המבחן בעניינו של הנאשם. היא עמדה על הרקע המשפחתי המורכב של נאשם 2 ועל מות אביו שהוביל אותו להתנהגות בעייתית עוד בהיותו קטין. היא ביקשה להבחין בין התנהלותו של נאשם 2 מול שירות המבחן לנוער, אז התקשה להירתם לטיפול, לבין מצבו בשנה האחרונה, כשהוא שומר על יציבות תעסוקתית, התחתן ומצפה לילד. היא הדגישה את רצונו של נאשם 2 לפסוע בדרך חדשה, והדגישה בעת הזו את לקיחת האחריות והבעת החרטה, וכן את העובדה שמאז ביצוע העבירות לא נפתחו לחובתו תיקים נוספים. עוד הדגישה כי מדובר בבחור צעיר, אשר נדרש לו זמן להפנים כי עליו לחולל שינוי, וטענה כי כיום ההליך השיקומי חשוב עבורו, ועל רקע זה עתרה להעניק משקל מוגבל לעברו הפלילי של הנאשם. ב"כ נאשם 2 ביקשה להכיר בדרך השיקומית שעושה נאשם 2 ולאפשר לו להשתלב כראוי בהליך הטיפולי בדרך של סטייה לקולא ממתחם הענישה, תוך שטענה כי שליחתו לריצוי עונש מאסר תוביל להתדרדרות במצבו. ביחס לרכיבי הענישה הנוספים, הציעה הסניגורית להכביד את רכיבי הענישה הכספית בעניינו של נאשם 2 על מנת לאזן בין רכיבי הענישה השונים, וכן ביקשה להימנע מחילוט האופנוע עליו רכב נאשם 2 אשר שימש לביצוע העבירה בטענה כי פיצוי משמעותי שיוטל על נאשם 2 יהיה אפקטיבי יותר, וכן עתרה להימנע מפסילת רישיון הנהיגה של הנאשם, בין היתר לאור העובדה שיש לו צורך בניידות לצורך פרנסתו.

שני הצדדים הגישו פסיקה התומכת בעמדתם העונשית.

נאשם 2 חזר ולקח אחריות מלאה על מעשיו, והדגיש את מסירותו למשפחתו בעטיה חולל שינוי משמעותי בחייו. כמו כן הביע רצון להשתלב בטיפול ולבצע של"צ.

דין והכרעה

כתב האישום שלפניי מתאר מסכת עבריינית אחת של גניבת אופנוע בחבורה והחזקת מכשירי פריצה, ומתאר אירוע עונשי אחד לצורך קביעת מתחם הענישה וכך טענו גם הצדדים.

הערכים המוגנים שנפגעו מהמעשים עניינם פגיעה בקניינו של אדם ובתחושת בטחונו, כשהנאשמים חדרו לתוך חניון הבניין וגנבו משם את האופנוע הגנוב. מידת הפגיעה בערכים המוגנים בהתחשב במעשים בנסיבותיהם עליהם אעמוד להלן, היא בדרגה שאינה נמוכה.

מדיניות הענישה בעבירות שעניינן גניבת רכב היא ככלל מחמירה וכוללת עונשי מאסר. יש לזכור כי המחוקק מצא לנכון להחמיר ביחס לגניבת רכב ולהעמיד את תקרת הענישה על 7 שנות מאסר. עם זאת, ניתן למצוא גם עונשי מאסר לתקופה הניתנת לריצוי בעבודות שירות.

ב"כ המאשימה הפנה לעפ"ג 42501-03-14 **מדינת ישראל נ' נתשה**, בו התערבה ערכאת הערעור במתחם ענישה כולל שנקבע לשני מעשי גניבת מכוניות והחזקת כלי פריצה, כשהמעשה השני בוצע בזמן המתנה לניהול המשפט. ערכאת הערעור הדגישה את חומרת הנסיבות, ובהתאמה, הוחמר המתחם הכולל שנקבע מ - 8 - 18 חודשי מאסר ל - 12 ל - 24 חודשי מאסר.

ב"כ נאשם 2 הפנתה למספר פסקי דין, רובם קודמים לתיקון 113 לחוק העונשין ואינם כוללים מתחמי ענישה, כשבמרבית המקרים הסתפקו ביהמ"ש בעונשי מאסר בדרך של עבודות שירות. אציין כי גזרי הדין הכוללים מתחמי ענישה אינם עוסקים בגניבת רכב אלא בעבירות אחרות בקשר לרכב (ת.פ. 47711-10-14 **מדינת ישראל נ' מוגרבי**, ע"פ 17006-05-14 **חרטביל נ' מדינת ישראל**).

כשלעצמי מצאתי להפנות לרע"פ 2653/15 **אברהם נ' מדינת ישראל** בו אישרר בית המשפט העליון מתחם ענישה הנע בין 6 ל - 15 חודשי מאסר בפועל, ביחס לנאשם אשר הורשע בעבירות של גניבת אופנוע, החזקת כלי פריצה לרכב והחזקת נכס גנוב כשהמעשים בוצעו ביחד עם אחר.

בבוחני את חומרת המעשים בהתחשב בנסיבותיהם, אני לוקחת בחשבון את העובדה שמדובר במעשים שבוצעו בצוותא חדא, על ידי ארבעה מעורבים. המעשים בוצעו לאחר תכנון מוקדם, שכלל הגעה משותפת ומתוזמנת לחניון, כשהנאשמים רכובים על אופנועים שיאפשרו להם להמלט מהמקום במהירות. ברשות הנאשמים נתפסו מכשירי פריצה ייעודיים לגניבת אופנוע. אני רואה בנאשם 2, שנהג באחד האופנועים, ביחד עם נאשם 1 שנהג באופנוע נוסף, וביחד עם האחר שנהג באופנוע הגנוב, את הגורמים הדומיננטיים במעשים, אשר בוצעו משיקולי בצע כסף ומתועלתנות כלכלית. לעניין הנזק ופוטנציאל הנזק, האופנוע הגנוב לא הוחזר לבעליו, כך שנגרם נזק רכושי בשווי האופנוע הגנוב, שגובהו אינו ידוע. לעניין פוטנציאל הנזק, אמנם לא יוחסו לנאשמים כל עבירות הקשורות בנהיגת האופנועים, עם זאת מבחינת פוטנציאל הנזק, לא ניתן להתעלם מכך שקיים בהתנהלות בכללותה של עזיבת הזירה רכובים על אופנועים, כולל אופנוע גנוב, פוטנציאל מסוים של סיכון תעבורתי.

לאור המפורט, אני קובעת כי מתחם הענישה למעשים בנסיבותיהם נע בין 6 ל - 15 חודשי מאסר בפועל. למען שלמות התמונה יצוין כי בגזר דינו של נאשם 1 נקבע מתחם ענישה של 6 - 16 חודשי מאסר.

סטייה ממתחם הענישה

ב"כ נאשם 2 עותרת כי ביהמ"ש יסטה משיקולי שיקום ממתחם הענישה.

כידוע, מוסמך ביהמ"ש גם בעבירות שחומרתן יתרה לסטות ממתחם הענישה משיקולי שיקום ומאמצי שיקום, ובלבד שמתקיימים טעמים מיוחדים המצדיקים את אותה סטייה הגוברים על אינטרסים אחרים המצדיקים את מיצוי הדין בהתאם למתחם הענישה.

בהליך שלפניי, לאחר תקופת ליווי ארוכה של נאשם 2, ובהתחשב בהתרשמות שירות המבחן, בהתרשמותי האישית ובנסיבות חייו של נאשם 2 והאתגרים עימם הוא מתמודד, הגעתי למסקנה כי יש מקום לסטייה מסוימת ממתחם הענישה, כך שעל נאשם 2 יוטל מאסר לריצוי בעבודות שירות שלא לתקופה המקסימלית. ואלה טעמיי.

ראשית, יש בעיניי בהליך שלפניי משמעות יתרה להמלצה של שירות המבחן, המלווה את נאשם 2 מזה כשנה במסגרת הליך זה. העובדה ששירות המבחן שהיה סקפטי מאד תחילה ונמנע מהמלצה טיפולית שינה את עמדתו, והוא חוזר בעקביות על המלצה שיקומית, כשנאשם 2 משולב בהליך טיפולי לאורך תקופה, היא בעלת משמעות. כידוע, ביהמ"ש אינו מחוייב להמלצות שירות המבחן, עם זאת, מדובר בגורם מקצועי, שהערכתו את סיכויי השיקום של נאשם היא בעלת משמעות, ומהווה כלי עזר חשוב.

שנית, יש חשיבות לתקופה הלא קצרה בה מלווה נאשם 2 על ידי שירות המבחן, ליציבות התעסוקתית והמשפחתית שהוא מפגין תקופה ארוכה יותר, ולכך שמזה למעלה משנתיים לא נפתחו בעניינו תיקים פליליים. לנתון האחרון חשיבות יתרה דווקא בשל עברו הפלילי וחבירתו לגורמים שוליים.

שלישית, מדובר בבגיר - צעיר, שביצע את מעשי העבירה בהיותו בן 19. בנסיבות אלה, כשמכלול הנתונים מצביע על אפשרות ממשית שהליך השיקום יבטיח המשך התנהלות מתפקדת וחיונית מצד הנאשם, הרי שיש אינטרס ציבורי חברתי לאפשר לנאשם 2 להשתלב בחברה כאזרח מתפקד ותורם.

רביעית, הסטייה ממתחם הענישה צריכה להיות מתונה, לאור חומרת המעשים, ובהתחשב בכך שהליך השיקום נמשך מספר חודשים ולא הושלם. משכך, לא אוכל לקבל את המלצת שירות המבחן ביחס לאמצעי הענישה בדרך של"צ.

מרכיבי הענישה הנוספים

לעניין הענישה הכספית, שני הצדדים לא נדרשו לנושא זה בהרחבה ולא הציעו מתחמי ענישה. אני לוקחת בחשבון את ביצוע העבירה מטעמי כדאיות כספית, את העובדה שהאופנוע לא נתפס ואת מצבו המשפחתי תעסוקתי של נאשם 2, וקובעת כי מתחם הקנס ינוע בין 1,000 ש"ח לבין 15,000 ₪.

לעניין הפיצוי, בעל האופנוע הגנוב זכאי במסגרת ההליך הפלילי לפיצוי בגין נזקיו, אלא שיש קושי להורות על פיצוי ריאלי המתייחס לערך האופנוע הגנוב, בהעדר כל פרטים לגבי סוג האופנוע וערכו.

אשר לעתירה לשלילת רישיון הנהיגה, מדובר בעבירה שנעשה שימוש ברכב לשם ביצועה, ויש מקום לשלילת רישיון נהיגה בנסיבות אלה. כמו כן, מעבר לאמירה כללית ביחס לקושי להתנייד ללא רכב, לא הוצגו נתונים קונקרטיים בהקשר זה. מבלי למעט מן האמור, לאור מאמצי השיקום והתפקוד, כמו גם הצורך שיש ברכב זמין לשימוש למשפחה עם תינוק, מצאתי לנכון לקבוע תקופת פסילה בפועל קצרה מאד ותקופת פסילה על תנאי משמעותית.

לעניין חילוט האופנוע באמצעותו בוצעה העבירה, לא הוצגו כל טעמים בעטיים יש להמנע מהחילוט הקבוע על פי דין.

שיקולי אחידות ענישה בעניינו של נאשם 1

בעניינו של נאשם 1 הוטל עונש מאסר בתוך מתחם הענישה, הופעל עונש מאסר מותנה, וביהמ"ש הורה על פסילת רישיון נהיגה ופסילה על תנאי. לא נגזר קנס. לא נקבע פיצוי בשל העובדה שלא הובאו ראיות בדבר שווי האופנוע. לא חולט האופנוע באמצעותו בוצעה העבירה.

לנתונים אלה, יש השלכה מסויימת על מיתון מרכיבי ענישה אלה בעניינו של הנאשם שלפניי.

הענישה הקונקרטי

בגזירת הדין יש חשיבות לנסיבות שלהן:

ראשית, נאשם 2 הודה במיוחס לו ובכך חסך זמן שיפוטי, אם כי הודייתו ניתנה לאחר סיום פרשת התביעה, כך שהחסכון בזמן הוא תחום. לעניין לקיחת האחריות, לאחר תהליך שעבר נאשם 2, התרשמתי כי חרטתו כנה וכי הוא מצר על התנהגותו, והוא אף הביע רצון להעמיד פיצוי הולם לטובת המתלונן באופן המהווה חרטה בהתנהגות.

שנית, לחובת נאשם 2 שתי הרשעות קודמות מביהמ"ש לנוער, בין היתר בעבירות רכוש ובעבירות הרלבנטיות.

שלישית, מאז ביצוע העבירות חלפו כשנתיים, במהלכן לא נפתחו לחובת נאשם 2 תיקים נוספים.

רביעית, לאחר שלאחרונה נישא ועתיד ל הפוך לאב, יש בענישה השפעה ישירה על בני משפחתו.

חמישית, לאור מהלכי השיקום והזמן שחלף מבלי שנפתחו תיקים, לא נדרשת החמרה בענישה למטרת הרתעה.

שישית, אני לוקחת בחשבון ששני מעורבים נוספים לא אותרו ולא הועמדו לדין. כמו כן, יש משמעות למרכיבי ענישה שלא נקבעו בעניינו של נאשם 1, נתון שמשליך על מיתון אותם מרכיבים בעניינו של הנאשם שלפניי.

סוף דבר, אני סבורה כי שקלול כל הנתונים מצדיק סטייה מסוימת ממתחם הענישה, על מנת לאפשר לנאשם להמשיך לצעוד באפיק השיקומי, כך שתקופת המאסר בעבודות שירות לא תהא התקופה המקסימאלית, וזאת לצד צו מבחן בהתאם להמלצת שירות המבחן וענישה נלווית.

אשר על כן, אני גוזרת על נאשם ב את העונשים כדלקמן:

1. מאסר בפועל לתקופה של 4.5 חודשים, שירוצה בדרך של עבודות שירות, בהתאם לחוות-דעת הממונה על עבודות השירות בבית הספר "ניר", שב"ס.

הנאשם יתייצב במפקדת מחוז מרכז ביום 23.7.17 שעה 08:00 לתחילת ריצוי עונשו.

הובהרה לנאשם המשמעות של אי עמידה בתנאי עבודות השירות.

2. מאסר על תנאי למשך 10 חודשים, לתקופה של 3 שנים והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירות רכוש, למעט החזקת נכס החשוד כגנוב.

3. קנס בסך 1,000 ₪, או 2 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 4 תשלומים חודשיים, שווים ורציפים, **כשהראשון בהם ביום 1.7.17 לא ישולם תשלום - תעמוד יתרת הקנס לפירעון.**

לבקשת הנאשם, ככל שקיימים כספים מופקדים בתיק המ"י או המ"ת, וככל שלא קיימת מניעה בדין להשבתם, יש לקזז את הקנס מאותם סכומים.

4. פיצוי למתלונן, יצחק סלם, ע.ת. 13, בסך ₪ 6,000 ש"ח אשר ישולם ב - 15 תשלומים חודשיים ושווים ורציפים, שהראשון בהם ביום 1.7.17. לא ישולם תשלום תעמוד יתרת החיוב לפירעון.

פרטי המתלונן נמסרו על-ידי המאשימה.

בהמשך לאמור בסעיף 3, יש לקזז את הפיצוי מן הסכומים המופקדים וככל שקיימת יתרה להשיבה לנאשם.

5. בהסכמת הנאשם, ניתן בזאת צו מבחן לתקופה של 12 חודשים. מובהר לנאשם, כי אם לא ימלא אחרי תנאי הצו, מוסמך בית-המשפט לחזור ולגזור את דינו.

6. אני פוסלת את הנאשם מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה, לתקופה של 60 יום.

הנאשם יפקיד את רישיון הנהיגה ביום 22.7.2017 במזכירות בית משפט השלום ברמלה.

7. אני פוסלת את הנאשם מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה למשך 8 חודשים, וזאת על תנאי, והתנאי הוא שמשך שנתיים מהיום לא יעבור עבירה של גניבת רכב.

8. חילוט האופנוע שמספרו 8753467, חילוט קסדה עמה בוצעה העבירה.

9. ניתן צו כללי למוצגים, לשיקול דעת קצין משטרה. בהתאם למוסכם יוחזרו לנאשם טלפון

ומעיל.

זכות ערעור לביהמ"ש המחוזי בתוך 45 יום מהיום.

המזכירות תשלח עותק הפרוטוקול לממונה על עבודות השירות ולשירות המבחן.

ניתנה והודעה היום כ' סיוון תשע"ז, 14/06/2017 במעמד הנוכחים.

לימור מרגולין-יחידי , שופטת